

OZVENA ZAPADU
(ECHO OF THE WEST)

ZABAVNÝ : TYDENNIK

PUBLISHED WEEKLY

Vychází každou středu. Published Wednesday

Vydavatelé : Publishers
ODVARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

Předplatné na rok \$1.00 Subscription \$1.00

Adresa jednoduše:
ODVARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

Zůstaňme Čechy.

Dítka přistěhovalců opomínají dílem nedbalostí rodičů, dílem svojí vlastní lhostejností, nebo také snad následkem toho, že nechtějí býti v očích svých kamarádů jaksi cizími, často velmi drahocenných příležitostí, jež se jim už nikdy po tom v budoucím životě nenaskytou. Máme tu zejména na zřeteli znalost jazyků. Vědění jest mocí, a čím více jazyky kdo mluví, tím větší tato moc se jeví a tím směleji může takový člověk hleděti budoucnosti vstříci. Konec světa nejdálčenější jest nám, mluvíme-li několika jazyky, tak blízkými, že čím větší je jazyková znalost naše, tím snadněji nám bude vpraviti se do všech možných situací, jichž jednomu každému z nás tento život tolik přináší. Avšak při veškeré pili a snaze, naučiti se jazykům cizím, nezapomínejme na jazyk mateřský, jehož lahodu a sladkost ssáli jsme s mlékem mateřským. Zůstaňme Čechy; dobrými Američany budeme při tom také.

100,000,000 obyvatel v našem Soustátí.

Obyvatelstvo Spojených Států čítá dnes přes sto milionů obyvatel. Peněz je v oběhu \$3,439,000,000 a 11,000,000 ze spořivých obyvatel má ve spořitelnách \$4,375,000,000. Takové oznámení učinila úřadovna cizozemského i domácího obchodu ve Washingtoně.

Od roku 1850, kdy obyvatelstvo čítalo 25,000,000, počel jeho vzrostl více jak čtvrt násobně. Obchod vzrostl z \$318,000,000 na \$4,259,000,000 a cena vývozu dle hlavy ze \$16 na \$23.

Jméni národní, jež odhadnuto roku 1870, na \$7,000,000,000, pěčí se nyní na \$140,000,000,000 a peněz v oběhu místo tehdejších \$279,000,000 dolarů je nyní \$3,439,000,000. Bankami prošlo r. 1913. \$174,000,000,000, roku 1887 \$52,000,000,000.

Ve školách je zapsáno 19,000,000 dětí a 200,000 v koležích. Na školství se vynakládá ročně \$500,000,000.

V Soustátí se tiskne přes 22,000 rozličných tiskopisů.

Cena farem vzrostla za poslední půl století ze \$4,000,000,000 na \$41,000,000,000, desateronásob; cena výrobků z \$1,000,000,000 na \$20,000,000,000 a železnice prodlouženy z 9,021 na 258,033 mil roku 1912.

Za minulých 25 roků počet cestujících po dráhách zvýšen ze 492,000,000 na 1,004,000,000 a nákladu převezeného ročně bylo roku 1912 1,845,000,000 tun proti 632,000,000 před 25 roky.

Skoro 20,000,000 kusů poštovních zásilek zasláno v této zemi ročně a za \$262,000,000 peněz.

Nové Rusko.

Pamatujeme se dobře na stanovisko amerického tisku vůči Rusku, když toto vyslalo voje své ku Mukdemu: byla to říše skrz na skrz promláha. Americký tisk sympatizoval s Japonskem, a Rusko by utopil "na lžích vody." Dnes situace se změnila: kritika zmizela, a kde neobjevuje se chvála, zavádá alespoň ticho. Chvála říká: Rusko se zreorganizovalo, vede válku v úloze vysvoboditele nablážených národů — stojí před námi nová země.

Odkud taková změna?

Vítězí se tleská, i mají ruská vítězství částečný vliv na žurnalisty. Rusko dokázalo, že něco dovede na válečném poli, vojenská odborníci dávají mu plný kredit za jeho taktiku a nepředvídaný

postup. Těžko hanit, když skutečnost ukazuje na zdar.

Rusko letos je spojencem Velké Británie a to rovněž má co činiti s veřejným míněním, neboť mnohá, Američanů pochází z Anglie, jejíž názory přeneseny byly k nám, a řídí nás dosud. Rusko je též spojencem Francie, k níž táhne se sympatie většiny amerického lidu, a tato sympatie přirozeně se přenáší na jejího spojovníka.

Konečně je tu i obchodní důvod. Obchod je kouzelníkem, který hraje měni smýšlení. Pamatujeme se na křik, který taly způsobily židům, poněvadž ruská vláda nebrala zřeteli na jejich americké občanské listiny. Jejich křik byl přenesen do kongressu, bylo tlačeno na naši vládu donutiti Petrohrad ku ústupu — než Rusko odpovědělo, že budou-li se Američané míchat do jeho vnitřních záležitostí, začne bojkotovat americké výrobky, a křik se tišil.

Letos Rusko nabízí Spoj. Státům obrovské pole pro jejich obchod a průmysl. Až se těm našim kapitálům točí hlava, vzpomenou-li si, co vše mohou vydělat. Nač si kazit takovou příležitost? Nač kritizovat toho, jenž nabízí své dukáty?

Není to pouze jedna příčina, která změnila tón amerického tisku o hledně Rusu. Je jich více, jedna pracuje s druhou. A je dobře, že tisk ten se změnil, neboť tak zachránil se před blamáží: v budoucí Evropě Rusko bude míti veliké slovo.

Zdrucující soud nad Habsburky.

Až jedenkrát budou psány dějiny strašlivé války, která nyní pustoší Evropu, nic se pole, klidně osady a mrzače a vraždě, vykvetě jejího mužského obyvatelstva, jiné no Habsburského rodu bude zaneseno černým písmem na těchto podobných stránkách. — Zdá se, jako by tento rod, proklínáný dnes jako od staratí, snažil se skoučiti svou dráhou největším zločincem, jež mysli lidská dovedla si kdy představit. Jestliže toho skutečně chtěli docílití tento prokletý rod, pak nemohl si ani představití zdárnějšího výsledku. Císař František Josef jest prý dnes šťasten, ježto všechny národy jsou spojeny k ochraně jeho trůnu. Těžko si pomysliti horší ironie. České časopisy — přísně cenzurované, sdělují nám, že jedině u vojenského soudu v Terezíně za krátkou dobu čtrnácti dní odsouzeno bylo ta dvacet osob k úhrmnému trestu osmdesáti dvou let v žaláři, pro pronášení "pobuřujících" výroků. Tak vypadá ta oddanost vůči rodu v praxi. Jaký neblahý vliv měl rod Habsburků na osudy českého národa, o tom napsáno bylo s našeho hlediska více než dosti. Chceme dnes uvéstí zde poslední amerického historika, Herberta Caxtona, jenž v jednom芝加哥ském anglickém deníku přináší dějiny panovníckých rodů evropských. Článek ten jest příliš dlouhý, než aby mohl býti početně uveden; státně zde některé výňatky.

"Ze všech panovníckých rodů v Evropě Habsburkové jsou nejstarší a nejdegenerovanější", praví Caxton. "V žádném jiném královském rodu nebylo tolik šlecheti, blběu, pomatení, idiotů a nemravných mužů i žen. Kdyby některý historik duševních chorob vypočetl všechny duševní poruchy a morální vady tohoto rodu ve všech jeho větvích, výsledek byl by neúžasnejším znanem v dějinách lidského plemena. Dějiny tyto byly by nejstrašlivější odsouzením vzájemného ženění a vdávání královských osobností a nejmohutnějším pomyslitélným důdem pro evženiku. Za těchto okolností není divu, že během 700 let svého panování Habsburkové neposkytli ani jediného státníka, a ni jediného znamenitého vojévůdce; ztratili nesmírně rozlohu území, jejich armády byly poraženy armádami každé kontinentální moci nějakého významu; jejich hlavní město bylo obleháno, dobyto a

drancováno cizím nepřítelem a domáccími davy; viděli revoluce ve všech částech své říše, a přece rod Habsburků dosud vládně. Vrháno jsou opět a opět do poměrů, které by pro každou jinou zemí znamenaly rozpadnutí a zkázu. Rakousko vynořuje se pokaždé zdánlivě s novým životem. V paměti mužů nyní žijících, jak často jsme slyšeli tvrditi, že duální monarchie jest na pokraji rozpadnutí, že při nejbližší zámence Uhy, Čechy nebo některá jiná země se vzbouří, a přece dnes sledujeme císařskou armádu, skládající se z mužů ze všech částí říše bojující loyálně pro svého panovníka!

"Příčina toho nebude zde diskutována. Největší historikové se liší ve svých posudcích, když mluví o psychologii této země. Rakousko má v sobě více východu nežli kterýkoli jiný stát v Evropě, ani Rusko nevyjímaje. Jeho samotné jméno to naznačuje, a charakter monarchie vlády, právě jako oddanost jeho národa a jeho knížat vede tento názor ještě dále. Kdežto ve většině jiných zemí, nikoli úplně despotických, politická svoboda zdá se spočívati na jakési míře demokratické kontroly. Rakousko v tom ohledu zaujímá stanovisko, které jest ojedinělé, jež jest anachronismem. Když badatel je studuje, musí zapomenouti všechny své představy o současné politice a připraviti se k uvažování tohoto subjektu jako něco zcela rozdílného od všeho, s čím se dosud setkal. "Rakousko, toť právě katouško", psal dějinář Krones, "neutralisace rozličných žvlů dynastií a prostřednictvím dynastie, a moci zájmů." A toto slovo dynastie vysvětluje mnoho v případě, neboť v žádném jiném dynastie nehrála tak velkou roli v jejich dějinách, jako v Rakousku, vzduch svým nedostatkem, své neschopnosti a duševní omezenosti svých panovníků. Bez jakékoli ustálené politiky — jestliže jí není pevně zakotvená ideje absolutismu, Habsburkové přestávají všechny bouře vnější i vnitřní, sem tam povolující tomu nebo onomu tlaku, ale nezapřecující nikdy své národy z dynastického jha. Když usmírují Maďary, nebo Čechy, či Chorvaty, nebo jiný národ, jenž zdá se býti na prahu revolvy, jest to pouze z toho důvodu, že povolnost slouží dynastickému zájmu. Ale když žádosti k trůnu, stávají se příliš naléhavými, Habsburkové jim tvrdě odporují."

Caxton vypočítává nyní podrobně hlavní události v krvavé dráze tohoto rodu, a praví o duševních vlastnostech jeho členů: "V žádném jiném panovníckém rodu není duševní a morální degenerace, jež vzniká do královských rodů vzájemnými svátky, zahřívající a oddávající se všem nízkým vášním, tak zřetelná, jako u Habsburků. Kromě totiž těchto tělesných znaků, jejich duševní charakteristika nese rovněž nápadnou podobnost. Mezi jejich členy jeví se šílenství, výstřednost, halucinace a zvrácenost v rozličných formách. "Bismarckova opovrhlivá známka o "idiotických arcikníztech" nebyla přeháněna. Habsburkové provádějí ještě jiné věci. Morganatické svátky byly časté mezi nimi. Stávali se poustevačky, některé z nich, provádějí únosy, a skandalizovali evropské dvory, jež nedají se snadno vzrušiti. Rodina tato charakterizuje tak úpadčivě degeneraci panujících rodů, že dva vědecká díla byla o ní napsána s tohoto hlediska."

Jistý uherský státník, jehož výrok cituje Caxton ve svém pojednání, praví: "Osud často poskytl Habsburkům vládu nad zemími v kritických dobách, ale žádný Habsburk nebyl kdy nadán politickým geniem, nutným pro takové poslání, a žádný státník nebyl kdy s to, získati si jejich důvěru, Dvaatnácté století, se svým vesmírným intelektuálním a hospodářským pokrokem, a především svým oživením národního ducha, dalo vznik národum západním — Německému císařství, Italskému království, Holandsku a Belgii. Tyto země, úplně nebo částečně, patřily kdysi Habsburkům, ale tato dynastie nechtěla slyšeti hlas

nové doby; oni nepochopili živelní sílu procesu, jenž se odehrával před jejich očima, procesu krystalisace v národy, a proto v těchto zemích nové dynastie získaly trůny, a ztotožnivé se se svým národem, vytvořily veliké politické moci. Právě poslání Habsburků, utvořiti silnou konfederaci na středním Dunaji, bylo poraženo metodami, kterých užívali, které byly beznadějně nevhodné k skutečné situaci a nesouhlasné s právním rozdělením moci. To vedlo k lahobě na místě ke zdanu. Jednáctá hodina uderila; jestliže nechtějí se býti vůči svým národům ve směru jejich přirozeného rozvoje, Uhy nebo někdo jiný bude se musiti ujmouti břemeno politického vůdeovství."

A vyhlídka do budoucna, kdyby Habsburkové měli zůstatí na trůně, jsou možno-li ještě horší, nežli v přítomné době. Nový následník trůnu, arcikníže Karel František Josef, jest vnučkem šilného arciknížete Karla Ludvíka, jeho žena, princezna Zita, jest dvanáctým dítětem z dvaceti, z nichž osmáct jsou blběi nebo blázní. A tyto jsou určení, aby dali Rakousku budoucí panovníky, ti mají nastoupiti vládu po krvežiznivém, poloblběm starochu, na jehož pozvle rozpoutala se nejděsnější bratrovražda, které kdy byla svědkem tato obězine, v pomstu za odstraněného arciknížete, jenž v této žaláři škodlivých cizopasníků byl jedním z nejhorších! Když z českých kruhů ozval se výkřik rozhořčení nad strašlivým zločinem Habsburků, mnozí vytýkali nám předpojatost; zde tedy jest příznak neustranného pozorovatele jenž na svých hodnoch nikdy neokusil fider habsburského blbě. I dnes najdou se ještě lidé, kteří zde, kde mohou otevřeně projevití své mínění, lhou opíci láskou k ztroskotateli národu, ale i to není kvapující. — Jsou vězňové, kteří po strávení větší části života v žaláři nepovažují propuštění za svobodu za nijaké dobrodíní, a prosí, aby byli vzati zpět do podobných zdi žaláře. A jsou takové povahy i mezi Rakušany. Na šesti jest jich málo. Obrovská většina nás ví, že ztroskotání Rakouska znamená pobožení žaláře, v němž od staletí utlačovaní národové strádají.

Zaloba proti spolku.

Velmi často v časopisech zprávy o žalobách, které jsou dělníci nuceni zadávati proti jinonárodním spolkům, když tyto z různých důvodů odlepu vyplatiti úmrtní podporu. — Zvláště u některých spolků bývají takové žaloby dost častými a co to znamená pro pozůstalé, když se musí soulni cestou domáhati peněz, které jim po právu náleží, možno si představit. V mnoha případech jedná se o manželku a dítě, které úmrtní manželka a otec ztratily živitele, a často se nalezají v poměrech volice neutěšených. Rychlé vyplacení pojistky bylo by jim opravdovým dobrodíním, ale místo takové potřebné pomoci musí se pak obracet k soudům, čekati dlouhou dobu, někdy i celá léta, než pře jest rozhodnuta a ke všemu ještě politi velkou část jejich dědičtí soudní a právníké výlohy. Bylo by nespravedlivě všechny takové spolky bez ohledně odsuzovati, neb často se stává, že i sami členové zavíní, že po jejich smrti jest nutno soulni se o vyplacení pojistky. Americké spolky jsou vedeny přísně obědně a kde se jedná o úšetření jedině úmrtní pojistky, přestává všechno bratrství. Jest to skoro jako u některých pojišťujících společností, které jen slídí po důvodech, aby nemuseli pojištění vyplatiti a když naleznou nejmenší důvod, aby nemuseli pojištění vyplatiti, jest výplata odepřena. U důvod, jest výplata odepřena. U našich podobných spolků jest to zcela jiné. Zde padá bratrství více na váhu a jistě by z pohných malicherných důvodů ani jediná naše jednota neodpřela vyplatiti pozůstalé vdově a sirotkům úmrtní podporu a musela by to být velice závažná příčina, kdyby se k takovému kroku odhodlala. Předpo-

Revmatické bolesti

jsou velmi bolestným onemocněním. Trápí-li vás podobné bolesti, přiložte

Severův Gothardský olej

a obdržíte rychlou úlevu. Jest také doporučován při neuralgických bolestech, křečech, otokách, vymknutích a pohmožděních. Účinek jeho v revmatických bolestech nejlépe je popsán v dopise, který nám byl nedávno zaslán a který zde otiskujeme.

Jako dobré mydlo
Severovo léčebné kožní mydlo
má mnoho upotřeben. Cena 25c.

Pro dítka i dospělá
Severovy Tab-Lax
Projímací cukrovinky.
Cena 10 a 25 centů.

Severovy léky jsou na prodej ve všech lékárnách. Nemá-li je váš lékárník na skladě, objednejte si je přímo od nás.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

kládá se, že člen třeba dlouhá léta platil, aby své drahé aspon částečně zachránil od nedostatku a vdova a sirotek jsou k tomu za každých okolností oprávněny, kromě by se vyskytly tak vážné důvody, že vyplacení se stalo protizákonným. Právě v těchto dnech byl obdáván jeden soud, kde dědicům jest upírána podpora z toho důvodu, že členkyne při vstupování do spolku nedala své právo jméno. Tušíme, že dle stanov jest to postačitelým důvodem k odepření podpory, avšak zároveň nutno povážiti, že členkyne po léta správně platila své poplatky a že jsou zde dítka, v jejich prospěch to činěno a že jinak byl odkaz úplně správným. Domníváme se, že i některé naše spolky mají podobné články ve svých stanovách, avšak myslíme, že by si to hlavní úřadovny dlouho rozmyslely, než by jediné z takového důvodu odepřely dítkům podporu. Ale při tom zároveň měly by připady toho druhu býti každému výstrahou, aby při vstupování do jakéhokoliv podpůrného spolku, nepodávali klamně údaje o svém stáří a podobných věcech. Jest to jediná cesta, jak možno dědicé chrániti před takovými soudy a na to by mělo býti pamatováno nejen u lidí, bláznivých se k cizozárodním spolkům, ale i k našim. Člen, který se dle toho zachová a řídí se dle stanov, nemusí mít nikdy obavy, že se jeho pozůstalí musí soulni o úmrtní pojistku.

Vládní porovnání příjmů farmařů a dělníků.

Ministerstvo orby ve Washingtoně vydalo těchto dnů bulletin, v němž vypočítává, jaký mají asi američtí farmaři roční příjem u porovnání s obchodníky a dělníky. Právě v něm: Velice důležitě jest pro každého farmaře, jak velkou asi farmu má míti. Jedná se o to, aby se peníze, k tomu účelu obětované, co nejlépe zúročily, a to jest při každém druhu farmaření jiné, stejně jako se to různí v každé krajině. Vyšetřování v tomto směru konala vláda v Utahu a přesvědčila se, že mezi stem farmařů na pozemcích zavodňovaných, jejichž farmy měly cenu méně než \$10,000, pouze tři měli poodražení roků z kapitálu roční příjem \$1000 za svou práci. Úrok z kapitálu počítal se šest procent. Mezi nimi bylo 35 majitelů, jejich farmy měly průměrnou cenu \$5300, a vydělali ročně průměrem \$235. Mezi každými pěti byl jeden, který po odražení úroků nevydělal za svou práci nic. Některí vydělali ještě méně nežli pět procent ze svého kapitálu. V takové krajině jest patrné, že se na malých pozemcích s úspěchem hospodařiti nedá. I \$10,000 na těchto zavodňovaných pozemcích jest málo. Ve státech středních, kde se pěstuje kukuřice, pšenice a oves a kde stojí akr pozemek \$150 až \$250, jest \$10,000 kapitálu rovněž málo, neboť se za ně koupí čtyřicet až padesát akrů půdy, a to jest rozhodně málo, a-

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.
"Severův Gothardský olej účinkuje rychle a vřelě. Trpěl jsem revmatickými bolestmi v nohou, nemohl jsem ani chodit, avšak po několika obkladech s Severovým Gothardským olejem cítím se úplně dobře. Stálo mi to velmi málo, a to jsem si koupil v každé lékárně. Můj dva synové ho také chválí jako dobrý lék na všechny revmatické a nemožnosti z téžké práce. Odporučujeme ho všem, kdo trpí revmatismem, otokem, nemožností nebo vyknutím."
M. Czajka, R. 1. Box 6, St. Louis, Mich.

by se na nich s plným prospěchem využítkovaly potahy, stroje a práce. Ovšem, to neplatí všude, někde se dělati dobrý obchod a zajiště veliký příjem na pozemku mnohem menším. Dvaacet akrů pozemku tam, kde se pěstuje zelenina, vynese tolik jako farma 200 akrů v pěstování obilí, sena, dobytka a vepřů. Každý druh farmaření má jiné požadavky. Nežkošení lidé často udělají velkou chybu v tom, že neví, kolik si mají koupiti a jak velký kapitál do farmy vložit. Koupí na obyčejné farmaření půdu příliš drahou, která by se hodila na farmaření zeleninářské, kdyby totiž byla blíže města. Farmař také musí vědět, jak peníze vynaložit. Obyčejně se 75 až 88 procent kapitálu ukládá do pozemků a ostatních 12 až 25 procent do dobytka a jiných potřeb. Také to je různé podle druhu farmaření. V krajinách blízko velikých měst, kde se daří mlékaření, kupuje se dobytka více. Velice mnoho zádeží také na dobytku, neboť mnozí farmaři velikou část plodin ze své farmy spotřebují pro dobytek, pěstující k vůli mléku anebo na prodej na jatky. Je-li dobytek špatný, pak ovšem jsou někdy peníze zaří a za krmino vyhozeny. Jako v obchodu, tak i na farmě platí pravidlo, že nejen peníze, ale hlavně zkušenost, píle a bedlivost zaručí zdar. Proto se farmařům ve stejné krajině a se stejnými okolnostmi někdy tak nestejně daří.

Drahá poštovní známka.

Sběratelé starých poštovních známek jsou ochotni zaplatiti po-dívuhodně vysoké sumy za známky poštovní, které jsou vzácné. Jednou z nejcejnějších starých poštovních známek jest ona, která vydána byla anglickou kolonií Guiana v roce 1856 pro prozatímní potřebu, než přišla objednávka pravidelných poštovních známek z Anglie. Poněvadž žádné známky nebyly již na skladě, nechal poštovníř zhotoviti u tamního tiskaře známky prozatímní. Tento sesadil známku jak mohl nejlépe. Střed této známky tvořil obrázek lodí, který tiskař vzal z ohlášky, nalézající se v listě jím vydávaném. Jenom jedna známka z tohoto druhu se zachovala a nalezena byla jistým mladým mužem v jedné z anglických kolonií, když se hrabal mezi starými listinami své rodiny. Tento mladý muž, nemaje ani tušení o obrovité ceně této známky, prodal ji za nepatrný obnos jistému sběrateli známek. Znáмка pak dostala se do Evropy a nyní nalézá se v jedné z nejplněnějších sbírek poštovních známek, jež patří Philippe de la Renotioreovi v Paříži. Tento sběratel známek, jejíž cenu nelze ani přesně odhadnouti. Tuto známku zakoupil za značně vysoký obnos. Dnes cenu této známky odhadují na \$10,000. Znáмка tato vyblízí úboze. Tisk na ní je špatný, nejasný. Razítko má datum 1. dubna, ale rok není udán. Přes to ale je to nejvzácnější známka na celém světě.